

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ГФ
Микола ДЕСДКОВ

» _____ 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

(назва освітньої програми)

спеціальність 035 Філологія

(код і назва спеціальності)

галузі знань 03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

ступінь вищої освіти бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з дисципліни «Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)»
спеціальності 035 «Філологія»,
освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська».

Розробники: Лілія Хомяк, викладачка кафедри «Іноземна філологія та переклад»

Програма погоджена:

В.о. завідувачки кафедри
«Іноземна філологія та переклад»

Наталія ЖУКОВА
_____ 2024 р.

Гарант освітньої програми

Кирил ТАРАСЕНКО

_____ 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією _____ гуманітарного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Микола ДЕСКОВ
_____ 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Вибірковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	4.5	
Модулів	1	1
Змістових модулів	2	2
Семестр	8	8
Загальна кількість годин	135	
з них аудиторних:	44	10
<i>лекції</i>	-	-
<i>практичні</i>	44	10
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	-	-
з них самостійної роботи:	91	125
Занять на тиждень	3	5
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	іспит	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)		

2. Мета навчальної дисципліни

Програма дисципліни **«Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)»** спрямована на формування у студентів необхідної для професійної діяльності перекладацької компетенції в рамках володіння другою іноземною мовою (мовна компетенція рівня B2). Ця мета досягається шляхом поетапного рішення задач з формування, закріплення й розвитку окремих вмінь та навичок з урахуванням особливостей другої іноземної мови.

Програма дисципліни **«Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)»** має за мету також формування знань та вмінь, пов'язаних як з власне перекладацькою діяльністю, так і з супровідними професійними навичками: роботою зі словниками та довідковою літературою, оформленням документації у відповідності з вимогами замовника, принципами організації праці та поведінки перекладача, професійною етикою, професійною та загальнокультурною самоосвітою перекладача.

3. Завдання вивчення дисципліни

Задля досягнення поставленої мети програма реалізується шляхом досягнення таких цілей:

- отримання базового рівня знань з технік перекладу;
- відтворення іншомовного тексту рідною чи іноземною мовами;
- переклад, реферування чи анотування україномовного тексту німецькою мовою;
- філологічний аналіз перекладу в зіставленні з першотвором; використання німецької та української мов як засобів між культурного спілкування;
- засвоєння близько 1000 лексичних одиниць загальнонаукового та спеціалізованих шарів науково-технічного вокабуляру;
- вміння зробити огляд спеціальної літератури з теми.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)», «Практика перекладу другої іноземної мови», «Лінгвокраїнознавство», володіння німецькою мовою на рівні B1+.

Постреквізити: «Практика перекладу з другої іноземної мови (німецька)», володіння німецькою мовою на рівні B2.

5. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні розвинути та вдосконалити такі **загальні компетентності**:

ЗК-5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-15. Знання основних перекладознавчих технологій та методик для виконання якісного перекладу тексту з іноземної мови на українську та з української на іноземну.

Спеціальні компетентності:

СК-3. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються, а також структуру перекладознавчої професії та її роль у суспільстві.

СК-6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя

СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК-9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК-12 Здатність до організації ділової комунікації.

СК-13. Володіння двома іноземними мовами відповідно до загальноєвропейських стандартів мовної освіти (CEFR): рівень C1 для першої мови (англійська), рівень B2 – для другої мови.

СК-14. Здатність здійснювати двосторонній (усний і письмовий) переклад текстів різного жанру та формату з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну з огляду на коректне використання лексико-граматичних трансформацій.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН-2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН-12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних задач.

ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН-17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН-20. В опорі на володіння іноземними мовами відповідно до загальноєвропейського стандарту CEFR, а також усталеними перекладацькими трансформаціями професійно здійснювати двосторонній усний і письмовий переклад текстів науково-технічної галузі та інших сфер.

6. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Alles über Gießen und Schmelzen.

Змістовий модуль 1. Gießen und Formgebung: Prozessen und Technologien.

Тема 1. Einsatzgebiete für Guss.

Тема 2. Schmelz-, Form- und Giesstechnik.

Тема 3. Verlorene Formen und Dauerformen.

Змістовий модуль 2. Gießereimaterialien.

Тема 4. Grundstoff der Gießerei.

Тема 5. Eisen- und Nichteisenmetalle.

Тема 6. Legierungselemente.

Тема 7. Kunststoffe.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
	Модуль 1. Alles über Gießen und Schmelzen.											
	Змістовий модуль 1. Gießen und Formgebung: Prozessen und Technologien.											
Тема 1. Einsatzgebiete für Guss.	19		6			13	19		2			17
Тема 2. Schmelz-, Form- und Giesstechnik.	19		6			13	19		1			18

Тема 3. Verlorene Formen und Dauerformen.	19		6			13	19		1			18
Разом за змістовим модулем 3	57		18			39	57		4			53
Змістовий модуль 2. Gießereimaterialien.												
Тема 4. Grundstoff der Gießerei.	20		7			13	20		2			18
Тема 5. Eisen- und Nichteisenmetalle.	20		7			13	20		2			18
Тема 6. Legierungselemente.	19		6			13	19		1			18
Тема 7. Kunststoffe.	19		6			13	19		1			18
Разом за змістовим модулем 4	78		26			52	78		6			72
Усього годин	135		44			91	135		10			125

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Einsatzgebiete für Guss.	<i>практичні</i>	Лексика Einsatzgebiete für Guss. Die Vorteile und Nachteile des Gießens. Граматика Deklination der Adjektive. Deklination des bestimmten und unbestimmten Artikels. Zeitformen der Verben. Verben in Aktiv und Passiv. Präpositionen. Pronominaladverbien. Fragewörter.
2	Schmelz-, Form- und Giesstechnik.	<i>практичні</i>	Лексика Schmelz-, Form- und Giesstechnik. Das Eingussystem. Граматика Zeitformen der Verben. Präpositionen. Deklination der Adjektive. Deklination des bestimmten und

			unbestimmten Artikels. Modalverben. Konjunktionen der Satzgefüge. Wortfolge in Satzreihen und Satzgefüge.
3	Verlorene Formen und Dauerformen.		Лексика Guss in verlorener Form. Gießen in Dauerformen (Kokillen). Druckguss. Граматика Präpositionen. Zusammengesetzte Substantive. Deklination der Adjektive. Passiv. Infinitivkonstruktionen mit "um ... zu + Infinitiv", "ohne ... zu + Infinitiv", (an)statt ... zu + Infinitiv". Pronominaladverbien. Artikel. Attributsatz. Partizip I + zu. Konstruktionen haben + zu + Infinitiv, sein + zu + Infinitiv.
4	Grundstoff der Gießerei.		Лексика Grundstoff der Gießerei. Werkstoffeigenschaften. Граматика Attributsatzgefüge. Präpositionen. Konstruktionen haben + zu + Infinitiv, sein + zu + Infinitiv. Deklination der Adjektive. Satzreihe und Satzgefüge. Zusammengesetzte Substantive. Aktiv. Partizip I und II.
5	Eisen- und Nichteisenmetalle.		Лексика Eisen- und Nichteisenmetalle. Legierungen. Граматика Steigerungsstufen der Adjektive. Deklination der Adjektive. Genus der

			Verben. Artikel.
6	Legierungselemente.		Лексика Legierungselemente. Formsand. Bindemittel. Граматика Zusammengesetzte Adjektive. Rektion der Verben. Deklination der Adjektive. Satzreihe und Satzgefüge. Deklination der Substantive. Modalverben. Präpositionen.
7	Kunststoffe.		Лексика Kunststoffe. Feuerfeste Werkstoffe. Граматика Sätze mit Konstruktion „so dass“. Deklination der Adjektive. Verben in Aktiv und Passiv. Zusammengesetzte Substantive. Rektion der Verben. Partizip I und II. Präpositionen.

9. Форми та методи контролю

Використовуються такі методи контролю: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, тестування, виконання самостійної роботи/роботи в парах/групах, презентація доповіді за темою. Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, презентація доповіді за темою.

Форми контролю:

- участь у рольових іграх для демонстрації рівня засвоєння інформації та відпрацювання навичок;
- створення презентації (індивідуально/в групах);
- виконання тестових завдань на платформах Wordwall, Liveworksheets;
- контрольна робота;
- екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»¹, передбачено такі

контрольні заходи: вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)» передбачає поточний, рубіжний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Практика перекладу науково-технічних текстів другої іноземної мови (німецької)» враховується:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання знань здійснюється з урахуванням роботи на практичних заняттях (активність, участь у дискусіях, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Практикум перекладу текстів металургійної галузі другої іноземної мови (німецька)» проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Протягом семестру здобувачі освіти проходять два рубіжних контролі по 2-м змістовим модулям. Здобувачі освіти можуть отримати екзаменаційну оцінку з дисципліни за результатами поточної роботи та рубіжних контролів відповідно.

¹ Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Підсумкова оцінка визначається як сумарна двох контролів за перший та другий змістові модулі та екзаменаційної оцінки.

8 семестр екзамен

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 2								
Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
7	7	8	7	7	7	7	50	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Контроль знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи (максимально 40 балів). До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

11. Політика курсу

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

12. Методичне забезпечення

1. Волошук В.І., Гура Н.П. Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни "Практика перекладу другої іноземної мови (німецька)" для студентів 4 курсу спеціальності „Переклад” всіх форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2014. 42 с.
2. Гура Н.П. Контрольні роботи з курсу “Практика перекладу з другої іноземної мови” [для студентів 3-5 курсів заочного відділення спеціальності “Переклад”]. Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. 48 с.

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Волошук В.І., Гура Н.П. Практичний курс перекладу технічної літератури для студентів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну: Навчальний посібник для студентів IV курсу спеціальності «Переклад». Дніпропетровськ : Середняк Т.К., 2015. 630 с.
2. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Наumenко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). [Підручник для студентів вищих навчальних закладів]. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
4. Кучер З.І. Практика перекладу (німецька мова) : [навч. посіб.]. Вінниця : Нова Книга, 2017. 459 с.
5. Максимчук В.С. Практикум з перекладу. Німецька мова : [навч. посіб. для студентів дистанційного навчання]. К. : Університет «Україна», 2007. 351 с.
6. Ролік А.В. Теорія перекладу в текстах і завданнях: [підручник]. Ніжин : НДПУ, 2002. 121 с.
7. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch. Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. : Навч. Посібник. К. : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
8. Einführung in die Fachsprache der Betriebswirtschaft von Rosemarie Buhlmann. – Goethe-Institut München. – 1989.
9. Гура Н.П. Маслова А.Г. Словотвірний аспект новоутворень сфери телекомунікації // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика» : збірник наукових праць. Випуск 32. Херс. держ. ун.-т. Херсон : ХДУ. 2018. С. 10-16.
10. Гура Н.П. Структурно-типологічні особливості запозичень німецької комп'ютерної терміносистеми // Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя : ЗНУ. 2014, № 64. С. 146-150.
11. Гура Н.П. Структурно-типологічні особливості складних німецьких комп'ютерних термінів та їх переклад українською мовою // Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (Ніжинський державний університет

- імені Миколи Гоголя / відп. ред. проф. Г. В. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. Кн. 1. С. 150-153.
12. Goßner S. Grundlagen der Elektronik. Aachen : Shaker Verlag, 2008. 442 S.
13. Hoffman D. W. Grundlagen der technischen Informatik. München : Carl-Hansen-Verlag, 2013. 448 S.
14. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg : Meyer Verlag, 2011. S. 80 – 87; S. 110-116.
15. Mishchenko L.A., Turtchenko O.M. Theorie und Praxis des Übersetzens. Lehrbuch. Winnyzja : NOWAKNYGA, 2003. 176 S.
16. Schiffman W. Technische Informatik 3: Grundlagen der PC-Technologie. Berlin : Springer-Verlag, 2011. 500 S.

Інформаційні ресурси

1. Computerlexikon. URL : https://www.computerlexikon.com/#google_vignette
2. Technik - Wie funktioniert was? URL : <http://www.elektronikinfo.de/>
3. Giesserei-Lexikon. URL : <https://www.giessereilexikon.com/>